

דברי משיח

ה'תשי"ג

התוועדות ש"פ בהו"ב, כ"ד אייר, מבה"ח סיון

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

ה' תהא שנת חירות עצמות

קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת ש"ק פ' בהו"ב (בחול) – הננו מוציאים לאור "הנחה" ויומן מהתועדות ש"פ בהו"ב, כ"ד אייר, מבה"ח סיון ה'תשנ"ג – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תשנ"ג". בתור הוספה, באו בסוף הקונטרס "פנינים" נבחרים מחלוקת הדולרים לצדקה ביום ראשון, כ"ה אייר ה'תשנ"ג (הר"ד המלא יתפרסם אי"ה בכרך השייך לתקופה זו).

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות¹ והיומן² – ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשנ"ב חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"ב-תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנן ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, ובוה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידיו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשמ"ח-תשנ"ג), שיואל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממ"ש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,

עש"ק פ' בהו"ב, ה'תשע"ח (ה' תהא שנת חירות עצמות),
קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ.י.

1) השיחה הנוכחית נערכה ע"י שילוב ב' הנחות (ה"ר"ד" שי"ל ע"י מערכת פאקס א שיחה, וה"תוכן קצר" שי"ל ע"י "ועד הנחות התמימים"), ונוספו בה פרטים מה"השלמות" לשיחה המוגהת שי"ל ע"י "ועד הנחות בלה"ק", וכן פרטים מרשימה פרטית של הרה"ת ר' אברהם שי מאן (המתפרסמים כאן לדאשונה). לשלימות הענינים המבוארים בשיחה, יש לעיין בשיחה המוגהת (סה"ש תשנ"ג ח"ב ע' 463 ואילך).

2) היומן נערך ע"פ גיליון "בית חיינו" שי"ל בשעתו, ויומן פרטי של הרה"ת ר' ש.ז.ה. שי' (הנדפס בס' "שנת ניסים בבית חיינו").

בס"ד. התוועדות ש"פ בהר"ב חוקותי, כ"ד אייר, מבה"ח סיון ה'תש"נ
הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

[אחרי שבירך כ"ק אדמו"ר שליט"א על היין ניגנו "מצאתי דוד עבדי"].

א. מהענינים המיוחדים של שבת זו – שהיא נקראת "שבת חזק", כיון שבה מסיימים את הקריאה של ספר ויקרא. וכמנהג ישראל¹ להכריז בסיום כל ספר בתורה בקול רם – ג' פעמים, "בתלתא זימני הוי חזקה"² – "חזק חזק ונתחזק".

ענין זה ("בתלתא זימני הוי חזקה") מודגש במיוחד בסיום ספר ויקרא, שהוא הספר השלישי מהחמשה חומשי תורה, שבא אחרי הסיום של ספר שמות, וספר בראשית שלפניו.

נוסף לזה, שבת זו היא גם שבת מברכים החודש – חודש סיון, שהוא החודש השלישי למנין החדשים מחודש ניסן, שעליו נאמר³ "החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה", וכמ"ש⁴ "בחודש השלישי . . . ביום הזה באו מדבר סיני", שזה הי' בראש חודש סיון⁵.

וכפי שמצינו בגמרא⁶ שמתן תורה (שהי' בחודש סיון) קשור עם כו"כ ענינים של שלושה: "ברוך רחמנא דיהיב אוריין תליתאי" ("תורה נביאים וכתובים"⁷) לעם תליתאי ("כהנים לויים וישראלים"⁷) על ידי תליתאי (לעמרם ויוכבד, "משה תליתאי לבטן מרים אהרן ומשה"⁷) ביום תליתאי ("לפרישה"⁷) בירחא תליתאי (חודש סיון)."

ונמצא, שבשבת זו מודגשת המעלה המיוחדת של מספר שלושה, ובשלוש פעמים, שזהו המעלה של "חזקה" – "בתלתא זמני הוי חזקה". וענינו מפורש בפסוק⁸: "החוט המשולש לא במהרה ינתק".

ב. הלימוד וההוראה מזה למעשה בפועל, "המעשה הוא העיקר"⁹ – שמעשה הוא השלישי:

בכללות האדם יש ג'כ שלושה חלקים – ראש גוף ורגל, עד לעקב שברגל. וזהו יסוד עיקרי בחיי האדם (גם של אינו-יהודי) – שכל חייו של בר שכל מתנהלים ע"י

(5) שבת פו, ב. פרש"י עה"פ.

(6) שבת פח, א.

(7) פרש"י שבת שם.

(8) קהלת ד, ט.

(9) אבות פ"א מי"ז.

(1) ראה שו"ע או"ח סו"ס קלט ובנ"כ. וראה לקו"ש חכ"ה ע' 474. וש"נ.

(2) ב"מ קו, ריש ע"ב. וש"נ.

(3) בא יב, ב.

(4) יתרו יט, א.

שלושת הדרגות של מחשבה דיבור ומעשה (שכנגד ראש גוף ורגל). וזהו ההוראה ממספר שלוש, שאין להאדם להסתפק רק עם מחשבה ודיבור, אלא מחובתו לפעול גם במעשה, ואדרבה – "המעשה הוא העיקר". והיינו, שכל הענינים, גם הכי נעלים שהם בדוגמת "ראש", ובפרט אצל בני ישראל שהם "חלק אלוהה ממעל ממש"¹⁰ – צריכים לרדת למטה מטה במעשה בפועל ממש (בדוגמת הרגל והעקב שברגל), שהיא הדרגה השלישית, כנ"ל.

אבל יחד עם החשיבות של המעשה בפועל, הרי היא הדרגה השלישית דוקא, שבזה מודגש שהמעשה בפועל בא אחרי ההקדמה וההכנה והיסוד של ב' הדרגות שלפניו. כלומר, אע"פ ש"המעשה הוא העיקר", וא"כ יש מקום לחשוב שצריכים להתחיל מיד ובזריזות עם העשי' בפועל [כידוע שמעלת הזריזות היא בטבע של הכהנים¹¹, והרי בשעת מתן תורה נקראו כל בני ישראל "ממלכת כהנים"¹² (כהנים גדולים¹³), וטבע (ש"טבע" הוא ג"כ בן ג' אותיות) זה הוא בנפשו של כל אחד מיד כשנעשו ל"גוי קודש"¹² (שגם "גוי" הוא ג' אותיות, וכמבואר בתו"א בתחילתו¹⁴ ובהערות הצ"צ¹⁵)], הרי בזה מודגש שהמעשה בפועל הוא הדרגה השלישית דוקא, והמעשה לא צריך להיות באופן חפזו ("סתם געכאפט און געטאָן"), אלא לפני זה צריכה להיות המחשבה – לחשוב ולהתבונן בענין שרוצה לעשות, ואח"כ צריך להיות הדיבור – התייעצות עם ידידים מבינים וכו', ואח"כ בא השלב העיקרי – המעשה בפועל, "המעשה הוא העיקר".

ואז המעשה בפועל (השלישי) הוא כדבעי ובשלימות המתאימה ובתכלית החזק בכל הענינים, להיותם כולם חדורים עם ענין של "שלושה" – מחשבה דיבור ומעשה. ועי"ז נעשה "החוט המשולש לא במהרה ינתק".

ג. וביאור הענין:

ענין הנ"ל דשלושה הוא תכלית הכוונה של ירידת הנשמה – "חלק אלוהה ממעל ממש" (שב"ממש" יש ג"כ ג' אותיות, נוסף על הר"ת¹⁶ וגימטריאות שבו) – למטה, בעולם הזה התחתון שאין תחתון למטה ממנו, לעשות לו יתברך דירה בתחתונים – כי: הנשמה בהיותה למעלה, עיקר ענינה הוא מחשבה (וגם שם יש לה קיום המצוות במחשבה – כפי שזהו בעולם האצילות), ועי"י ירידתה בסדר ההשתלשלות עד לעולם הזה, עולם העשי' – ניתוסף בה ענין הדיבור, ובעיקר – ענין המעשה. ודוקא בעולם העשי' נשלמת הכוונה, ובו נעשית תכלית השלימות של כל השלושה ענינים יחד – מחשבה דיבור ומעשה.

14) בראשית א, ב.

15) אוה"ת בראשית (כרך ו) תתרכז, א.

16) ראה גם שיחות תשנ"ב: ש"פ האזינו (דברי

משיח ח"א ע' 88); כ"ה שבט (שם ח"ג ע' 17).

10) תניא רפ"ב.

11) ראה שבת כ, א. וש"נ.

12) יתרו שם, ו.

13) בעה"ט עה"פ.

וכפי שרואים בפשטות בהתחלת העבודה בכל יום, ש"מיד שניעור משנתו . . יחשוב בלבו לפני מי הוא שוכב וכו"ו¹⁷ (מחשבה), ואח"כ הוא אומר "מודה אני כו"ו¹⁸ (דיבור), ורק אח"כ נוטל את ידיו (מעשה), ורק לאחר מכן אומר את כל ברכות השחר, הכוללים את כל צרכי האדם.

ועפ"ז מובן, שהמספר (ענין) שלושה הוא יסוד כללות עבודת האדם – ג' הענינים דמחשבה דיבור ומעשה.

וע"י העבודה בשלושה (מחשבה דיבור ומעשה), מעלים את כל סדר ההשתלשלות, המחולק בכללות לג' עולמות ודרגות, בריאה יצירה ועשי' (עולם המחשבה, עולם הדיבור ועולם המעשה). וענין זה נפעל ע"י עבודת הנשמה, שירדה מבחי' "טהורה היא"¹⁸ לתוך עולמות אלו – "בראתה, יצרתה, נפחתה ביי"¹⁹ (ואח"כ נאמר "ואתה משמרה בקרבי", שענין השמירה שייך כשיש ענינים שחוץ הימנו שסובבים אותו כו'). וע"י העבודה בג' ענינים אלו, ע"י הג' לבושים דמחשבה דיבור ומעשה – נעשית השלימות של האדם, ושל כל סדר ההשתלשלות.

ויש להוסיף, דזהו גם סדר גידול והתפתחות האדם (מלמטה למעלה): בקטן שנולד, יש לכל לראש – מציאות הגשם, הגוף שלו, ואח"כ מתלבשת בו נפש הקדושה, המתחלקת לג' דרגות הנ"ל. ובזה גופא הסדר הוא: קטן יש לו (רק) מעשה²⁰, שהוא העיקר (כנ"ל), אבל לא מחשבה ו(אפילו) דיבור, כנראה במוחש שדיבורו של קטן אינו בשלימות; ובמשך השנים ניתוסף שלימות בדיבורו ובמחשבתו, עד שיש גם אצלו כל ג' הענינים בשלימות.

ד. והנה, נוסף לשלימות של מספר שלושה בנוגע לעבודתו עם עצמו, העבודה במעשה בפועל, כנ"ל, עד"ז הוא גם בנוגע לעבודה עם הזולת, לכל לראש בנוגע לבני ישראל, כפי שהם מחולקים לשלושה סוגים – כהנים לויים וישראלים, "עמא תליתאי". וכך גם בנוגע להשפעה על כל העולם כולו, שגם הוא מורכב בכללות משלושה יסודות עיקריים, כמובא בספר יצירה²¹ "בל"ב נתיבות . . ברא את עולמו . . ועשרים ושתים אותיות יסוד שלוש אמות אותיות אמ"ש כו", וממשיך לבאר²² ש"שלוש אמות אמ"ש בעולם אויר מים אש כו" (וכן שבע הכפולות וכו'), וכמבואר בארוכה (לפי ערך) בהתוועדות הקודמת²³ אודות "אמר"²⁴ (ר"ת אש מים רוח) ואמרת".

20 ראה חולין יב, ב ואילך. רמב"ם הל' טומאת אוכלין פי"ד ה"ב. הל' כלים פ"ב ה"א. ועוד.
21 בתחלתו.
22 פ"ג מ"ג.
23 שיחת ש"פ אמור ס"ז.
24 ר"פ אמור (כא, א).

17 שו"ע אדה"ז או"ח (מהדר"ת) ס"א ס"ד.
18 סדר היום בתחילתו. שו"ע אדה"ז או"ח מהדר"ק ס"א ס"ה. מהדר"ב שם ס"ו. סידור אדה"ז בתחילתו.
19 ברכת "אלקי נשמה" (ברכות ס, ב). ראה סידור האריז"ל במקומו. פע"ח שער (ב) הברכות רפ"ז. לקו"ת פ' ראה כו, א. ובכ"מ.

ויש להוסיף, ע"פ הידוע²⁵ ש"שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש" הוא החיות שלו שמחי' ומהוה אותו מאין ליש ממש, הנה ידוע דעת רוב בעלי הדקדוק²⁶ שהשורש של כל תיבה הוא בן שלוש אותיות (ורק לפעמים הרי זה פחות מזה או יותר מזה), וא"כ נמצא שהמעלה של מספר שלוש מודגשת בכל דבר שבכל הבריאה כולה.

והנה, אע"פ שאין זה דעתו של רש"י, שהוא סובר²⁷ כהבעלי-דקדוק הסוברים ששורש כל תיבה הוא לאו דוקא בן שלוש אותיות, אלא יש שרשים של ב' אותיות או של אות אחת²⁸ (כמובא אודות הפסוק²⁹ "ה' לה'" שהה' היא תיבה בפני עצמה), הרי "אלו ואלו דברי אלקים חיים"³⁰, ובדאי גם לדיעה זו יש יותר שלימות בשורש בן ג' אותיות.

ובפרט בנוגע לעבודה הרוחנית של האדם, שאמנם ישנן מצוות שהן רק במחשבה (דוגמת שורש של אות אחת), וישנן מצוות שהן בדיבור, וממילא מובן שזה ע"י הקדמת המחשבה, כי דיבור מסודר בא אחרי המחשבה³¹ (דוגמת שורש של ב' אותיות), אבל השלימות היא במצוות שקיומן הוא במעשה בפועל, שאז ישנה השלימות של כל ג' הדרגות – מחשבה דיבור ומעשה.

ה. וזוהי גם ההוראה המיוחדת משבת זו – בנוגע להשלימות של הענין ד"שלושה", מחשבה דיבור ומעשה – בעבודת האדם, ובאופן ד"חזק חזק ונתחזק". כולל גם "נתחזק" לשון רבים – שהמחשבה דיבור ומעשה דכל ענינים אלו נעשים ע"י רבים מבני ישראל יחדיו, מתוך אהבת ואחדות ישראל, והחלטות טובות בכל ענינים האמורים.

ועד באופן ד"ואהבת לרעך כמוך"³² בלשון נוכח, שאפשר לדבר בלשון נוכח גם ליהודי שלא נמצא לידו בגשמיות, שזהו ע"י הנתנית-כח דהקב"ה כו'.

ובפרט שזהו גם שבת פרשת בהר (שיש בו ג' אותיות), ופרשת בחוקותי, ששורש תיבה זו הוא "חקה" (ג' אותיות), והיינו שקיום התורה ומצוות היא באופן דחקיקה³³, שזה קשור ללוחות, וקשור להתחלת הפרשה – "בהר סיני".

ובסיום וחותם פרשת בחוקותי מדובר אודות מעשר בהמה, ש"העשירי יהי' קודש לה'³⁴: "קדש" (שיש בו ג' אותיות) – "קדש מילה בגרמי"³⁵, ובאופן ד"יהי' (קודש)" – "בהווייתה תהא"³⁶, ו"עשירי" הוא מספר השלם³⁷, וכל סדר ההשתלשלות נחלק לעשרה

(25) ראה שעהיה"א פ"א (עז, א).

(26) ראה רא"ם לפרש"י תצוה כט, א. ובכ"מ.

(27) ראה פרש"י שם (כביאור הרא"ם שם).

(28) ראה פרש"י צפני"ג, יח.

(29) האזינו לב, ו.

(30) עירובין ג, ב. וש"נ.

(31) ראה סה"מ תש"ג ס"ע 20-21. תש"ד ע' 142

ואילך. ובכ"מ.

(32) קדושים יט, יח.

(33) ראה לקר"ת ר"פ בחוקותי. ובכ"מ.

(34) כז, לב. וראה בכורות נח, ב. זח"ב רעא, א. בחיי ר"פ תרומה.

(35) זח"ג צד, ב.

(36) ראה קידושין נח, א. ברכות יג, א. מגילה ט, א.

יז, ריש ע"ב.

(37) ראה פרדס שעז (ב) טעם האצילות. ראב"ע

שמות ג, טו.

– עשר ספירות וכו', היינו שזהו שלימות העבודה בכל הדרגות. והקשר למספר שלושה הוא – כי עשר (ספירות) מתחלק (בכללות) לג' קוין (כמבואר בכמה מקומות).

ועפ"ז מובן, שכל ענינים אלו צריכים לירד ולחדור בכל פרטי כחות האדם, כפי שהם מחולקים (לא רק לשלושת הענינים דמחשבה דיבור ומעשה, כמבואר לעיל, אלא גם) לעשר כחות. ועד"ז בעבודתו עם הזולת, הן בנוגע לבני ישראל שנוסף על החלוקה הכללית לשלושה סוגים – כהנים לויים וישראלים, הרי בפרטיות יש בהם עשרה סוגים³⁸, כמ"ש³⁹ "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם" מ"ראשיכם שבטיכם" ועד ל"חוטב עציך ושואב מימך", וכמו כן בנוגע להשפעתו על כל הבריאה כולה, שבפרטיות העולם נברא בעשרה מאמרות דוקא – כפי שאומרים בפרקי אבות דשבת זו⁴⁰; ומסיימים "הרבה להם תורה ומצוות"⁴¹, דאע"פ ש"מיעוט רבים שנים"⁴², מכל מקום השלימות ד"הרבה" הוא לכל הפחות שלושה, כמ"ש במפרשים⁴³.

ואח"כ ממשיכים לקרוא בתפילת מנחה בפרשת במדבר (שהשורש דתיבת "מדבר" הוא ג"כ ג' אותיות "דבר"), שבה מובא מנין בני ישראל, וכפרש"י⁴⁴ ש"מתוך חיתבן לפני מונה אותם כל שעה". שבוה מודגשת גם השלימות של כל העשרה סוגים שבבני ישראל, ועד לתכלית השלימות ד"כי חדל לספור כי אין מספר"⁴⁵, היינו דאע"פ שסופרים אותם מכל מקום הרי זה באופן ד"אין מספר", כי מכניסים את ה"אין מספר" בתוך המספר⁴⁶. ובזה מודגש איך שבני ישראל הם למעלה מכל התחלקות לדרגות, כיון שכל אחד מהם הוא "חלק אלוהה ממעל ממש", ו"ישראל וקוב"ה כולא חד"⁴⁷ ממש, ועד ל"אחד" (שהוא ג"כ ג' אותיות), כמו שאומרים ב"שמע ישראל גו' אחד"⁴⁸ (ועד שגם מתחלף עם "ועד"⁴⁹, שהוא ג"כ ג' אותיות), ועד ל"יחיד" (שבפעם הראשונה שנזכר בתורה – שהוא שרשו – הוא בג' אותיות – "אחד"⁵⁰).

ועד"ז מתגלה בכל הבריאה כולה למעלה מכל התחלקות לדרגות ופרטים שונים, כיון שכל העולם נעשה דירה לו יתברך, וממילא הדירה בטלה להדר בה, לעצמותו ומהותו ית', שלמעלה מכל התחלקות לדרגות.

(46) ראה מאמרי אדה"ז תק"ע ע' קה. אוה"ת תהלים (יהל אור) ע' תקעה. המשך תער"ב ח"א ע' קסה. קעד.
(47) ראה זח"ג עג, א.
(48) ואתחנן ו, ד.
(49) זח"ב קלד, רע"א. אגרות קודש אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ח"ב ע' קטז ואילך. וש"נ.
(50) כ"ה בהנחה. ואולי הכוונה למ"ש (בראשית א, ה) "יום אחד", כמאחז"ל (ב"ר פ"ג, ח. הובא בפרש"י עה"פ) "שהי' הקב"ה יחיד בעולמו", והיינו ד"אחד" כאן קאי על "יחיד". המו"ל.

(38) זח"ב פב, א.
(39) ר"פ נצבים (כט, ט"ז).
(40) פ"ה מ"א.
(41) מכות כג, ב (במשנה).
(42) ראה לקו"ש חכ"א ע' 111 הערה 21. וש"נ.
(43) ראה לקו"ש שם. וראה תו"כ מצורע טו, כה.
גיטין מו, א.
(44) ר"פ במדבר. וראה במדבר"ר פ"ד, ב.
(45) ל' הכתוב – מקץ מא, מט.

ועוד ענין עיקרי בזה – שמספר עשרה קשור במיוחד עם הגאולה, גאולה העשירית (ואז יהי גם שירה העשירית⁵¹ ופרה העשירית⁵² וכו'); ולהעיר שלפעמים היא נחשבת לגאולה השלישית (וגם "גאל" הוא ג' אותיות).

ועוד והוא העיקר – גאולה האמיתית והשלימה (שבאה דוקא כאשר פועלים בכל העולם) ע"י דוד מלכא משיחא [ש"דוד" הוא בן ג' אותיות, וכשנכתב מלא (ולא כמו שהוא כלול בחירי"ק של הוי') ניתוסף בו יו"ד – "דויד"⁵³], ולמטה מעשרה טפחים – עשרה דייקא, ועשרה טפחים דייקא (ש"טפח" הוא בן ג' אותיות, והיינו עשר פעמים שלושה), תיכף ומיד ממש.

[אחרי שיחה זו ניגנו ניגון שמח].

– שיחה ב' –

ו. וזהו ג"כ ההוראה מפרשת השבוע:

פרשתנו (בהר) פותחת בפסוק⁵⁴ "כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתי הארץ שבת לה', שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך . . ובשנה השביעית שבת שבתון יהי' לארץ".

וידועה השאלה בזה⁵⁵, שלכאורה קודם צריך להיות העבודה ד"ש שנים תזרע שדך גו", ורק אח"כ "ושבתה הארץ שבת לה'", ואילו הפרשה מתחילה שתיכף ומיד "כי תבואו אל הארץ ושבתי הארץ שבת לה"?? ובמיוחד שזה מפורש מיד בהמשך הכתובים "שש שנים תזרע שדך . . ובשנה השביעית שבת שבתון יהי' לארץ"; ובפרט ע"פ המובא בתורה שבע"פ⁵⁶ שלא נתחייבו במצוות אלו עד אחרי שבע שנים שכבשו ושבע שנים שחלקו.

וא' מהביאורים בזה: כוונת הכתוב היא שתחילת הכניסה לארץ צריכה להיות מיד (עוד קודם העבודה בפועל) עם המחשבה והכוונה והחלטה שהכניסה לארץ היא בשביל המטרה ד'ושבתה הארץ שבת לה"', אע"פ שקיומה בפועל יכולה להיות רק אחרי "שש שנים תזרע שדך גו"'.
 ואין הכוונה שמצדו אפשר להיות "ושבתה הארץ" תיכף ומיד, ורק מפני המניעות ועיכובים מעניני העולם צריכות לעבור שש שנים, אלא שמלכתחילה ההחלטה שלו

(54) כה, ביד.

(55) לקו"ת פרשתנו (בהר) לט, ג ואילך. מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' קפה. סהמ"צ להצ"צ קסז, א ואילך. אוה"ת פרשתנו (כרך ג) ע' תתעז ואילך. ועוד.

(56) קידושין לו, ב.

(51) ראה מכילתא בשלח טו, א.

(52) ראה רמב"ם הלי' פרה אדומה פ"ד ה"ג.

(53) דברי הימים א, ב, טו. ובכ"מ. וראה פרש"י עה"פ.

(בעת הכניסה לארץ) היא שלפועל זה יתבצע דוקא אחרי ה"שש שנים תזרע שדך גו". כלומר, ה"מחשבה תחילה"⁵⁷ שלו היא ש"ושבתה הארץ שבת לה", אלא שלפועל היא מתגלית ב"סוף מעשה"⁵⁷, אחרי העבודה של השש שנים.

[ויש לומר, שזהו גם הדיוק במפרשים שמתרצים שאלה הנ"ל שע"י שהחליטו עוד בהיותם במדבר שבהגיעם לארץ הקודש ישמרו על השמיטה, בזכות זה יכנסו לארץ הקודש (כמובא במדרש⁵⁸ שהקב"ה אמר לבני ישראל "כי תבואו אל הארץ" – כניסתכם לארץ היא בשכר זה ש"ושבתה הארץ שבת לה"). ונמצא, ששנים רבות לפני כניסתם לארץ קיבלו על עצמם החלטה תקיפה שכניסתם לארץ והתיישבותם בה תהי' מושתתת על "ושבתה הארץ שבת לה"].

וע"ד המבואר לעיל במעלת מספר שלושה, שהוא כנגד קו המעשה, ש"המעשה הוא העיקר", אבל יחד עם זה שלימותו היא כשבא אחרי ההקדמה וההכנה של המחשבה והדיבור שלפניו.

ז. ובעבודת האדם:

"כי תבואו אל הארץ" קאי על ירידת הנשמה בגוף ("ארץ"), לעבוד את עבודתה בבחי' "שש שנים תזרע שדך". אך תחילת עבודה זו צריכה להיות חדורה עם ההקדמה והתכלית ד"ושבתה הארץ שבת לה" – שכל הפעולות ב"שש שנים תזרע שדך" יהיו אך ורק בשביל "שבת לה", לעשות לו יתברך דירה בתחתונים (והיינו שההחלטה שיהי' "שבת לה" – היא ההתחלה, אך בפועל ממש – היא באה כשש שנים קודם, וגם בהן חדור ה"שבת לה").

ועד"ז הוא בפרטיות יותר בעבודת האדם בכל יום: "מיד שניעור משנתו . . יחשוב בלבו לפני מי הוא שוכב וידע שמלך מלכי המלכים הקב"ה חופף עליו וכו"⁵⁹, כלומר, לפני כל ענין של עבודה בפועל (מיד כשניעור משנתו, שאז נעשה ה"תבואו אל הארץ" מחדש), צריכה להיות ההכרה הכללית במחשבתו שהקב"ה "מלוא כל הארץ כבודו"⁵⁹, ורק אח"כ זה בא לידי ביטוי בדיבור ועד למעשה בפועל (כנ"ל ס"ג).

[ייתירה מזו, תיכף בצאתו לאויר העולם (ועוד לפני זה) הוא מוקף בענינים של תורה, כנהוג לתלות "שיר המעלות" וכיו"ב⁶⁰].

החל מאמירת "מודה אני לפניך כו", כולל הפירוש ש"אני" קאי על ספירת המלכות⁶¹, ו"לפניך" (פנימיותך) קאי על הכתר, שנעשה מציאות אחת ממש; ויש לקשר זה עם

הזהירות בשמירת היולדת (גם) בבית הרפואה. ובכ"מ.
61 ראה זח"א רסא, ב. תקו"ז תכ"ו (עא, ב). פרדס
שער (כג) ערכי הכינויים ערך אני. וראה ספר הליקוטם
– דא"ח צ"צ ערך אני ס"א (ע' אשמה ואילך). וש"נ.

57 נוסח פיוט "לכה דודי".
58 מדרש הגדול ריש פרשתנו.
59 ישע"י ו, ג. הובא בשו"ע שבהערה 17.
60 ראה קונטרס משיחת י"ט כסלו תשמ"ז – ע"ד

התחלת השבוע – ל"ג בעומר – יום ההילולא ויום שמחתו⁶² של רבי שמעון בן יוחאי, שבו ביום הגיע לביטול הכי נעלה של מציאותו ("אני") – "בחד קטירא אתקטרנא"⁶³, "בי אחידא בי' להיטא בי' אתדבקת"⁶⁴, ועד שנאמר עליו "מאן פני האדון ה'⁶⁵ דא רשב"י⁶⁶.

ומסיים "רבה" – שמתפשט בכל היום, כפתגם נשיא דורנו⁶⁷, ובכל דבר ביום הוא באופן דבלי גבול ("רבה"), ו"אמונתך" – אמונת הקב"ה, ש"מאמין בחי העולמים וזורע"⁶⁸ ("שש שנים תזרע שדך"), והיינו שקודם לעבודת האדם – נטילת ידים, ההתעסקות בנקיון הגוף, אמירת ברכות השחר וכו' – זקוקים להקדמה ויסוד דאמירת "מודה אני" – ביטול בתכלית השלימות, ע"ד ההקדמה דכוונת האדם ד'ושבתה הארץ שבת לה"⁶⁹ קודם העבודה בפועל ד"שש שנים תזרע שדך גו".

ועד"ז בכל רגע ורגע צריכה להיות החלטה באופן ד"מודה אני לפניך . . . שהחזרת בי נשמתיי", גם עכשיו בשעת התוועדות זו. ובפרט ע"פ תורת הבעש"ט⁶⁹ שבכל רגע מתהיית כל הבריאה מאין ואפס האמיתי ליש ממש ע"י עצמות ומהות, ש"הוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין ואפס המוחלט ממש"⁷⁰, הרי מובן שבכל רגע נעשה מציאות חדשה, וא"כ צריך להיות הענין ד"מודה אני"!

ואעפ"כ צריכה להיות זהירות בנוגע לקביעות עיתים בתורה, שהרי יש לנצל כל רגע פנוי ללימוד התורה⁷¹, החל מהשיעורים הקבועים, ולכן מספיקה ההתבוננות בענין דקבלת עול בתכלית הקיצור בכמות הזמן, כדי שלא יפריע לו ללימוד וכו'.

ועפ"ז יש לבאר את השאלה הידועה אודות מי שלא ישן כל הלילה, האם צריך לומר בבוקר "מודה אני . . . שהחזרת בי נשמתיי", דאף שאומרים ברכות השחר⁷², הרי "מודה אני" אינו חלק מברכות השחר שתיקנו אנשי כנסת הגדולה בתור סדר עבודה דכל יום ויום, אלא הוא רק הקדמה לעבודתו, ואמירתה אתמול יכולה לשמש גם ליום זה; ובפרט שהי' כל הלילה בבית המקדש זה!

ולהעיר גם מהשקלא וטריא בנוגע לקידוש ידים ורגלים בבית המקדש, האם גם כשלא ישן כל הלילה צריך לקדש ידיו ורגליו מחדש⁷³. שזה קשור לשיעורי רמב"ם דימים האחרונים בהלכות תמידין ומוספין, וכן בהלכות עבודת יום הכיפורים – שאז

68) מדרש תהלים יט, ח. במדב"ר פ"ג, טז. תוד"ה אמונת – שבת לא, א (בשם הירושלמי).

69) שעדיהו"א פ"א.

70) אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב).

71) ראה סנהדרין צט, סע"א. הובא בתניא פ"א (ה), סע"א-ב).

72) ראה סידור אדה"ז לפני ברכות השחר.

73) ראה רמב"ם הלכות ביאת המקדש פ"ה ה"ח.

62) ראה שער הכוונות ענין ספ"ע דרוש ב. פע"ח שער (כב) ספ"ע פ"ז. משנת חסידים מסכת אייר פ"א מ"ו. ובכ"מ.

63) זח"ג (אד"ז) רפח, א.

64) שם רצב, א.

65) משפטים כג, יז.

66) זח"ב לח, א.

67) ראה קונטרס ענינה של תורת החסידות ספ"ט (ע)

ז. שיחת יר"ד שבט תשכ"ג (שיחות קודש ע' 175).

הכהן גדול ניעור כל הלילה, והיו עושים כמה תחבולות שלא יישן ("דורשים לפניו . . קורין לפניו"⁷⁴, ועאכו"כ "אם הי' חכם" אזי "יושב ודורש"⁷⁴, וכיו"ב); ויש מנהג שגם תלמידי חכמים ניעורים כל ליל יום הכיפורים⁷⁵.

ח. וע"י ההחלטה בהנ"ל, יקויים "כי תבואו אל הארץ" בפשטות, ואז יהי' תיכף גילוי הכוונה בזה – "ושבתה הארץ שבת לה"⁷⁶, ועד שלא יהי' צורך לטירחא בזה, כי "עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות (שיהיו לחמים של תענוג – "לחם פנג"⁷⁶) וכלי מילת"⁷⁷ – בגדי משי, בדוגמת בגדי כהנים שהם "לכבוד ולתפארת"⁷⁸ (ועד לבגדי כהן גדול), והרי כל ישראל הם "ממלכת כהנים", ולעתיד לבוא יתגלה בכל ישראל שהם בבחי' כהן גדול.

ואף ש"אין ממנין ב' כהנים גדולים כאחת"⁷⁹, אמנם זהו מפני איבה (לשנאה שתהא ביניהם), ולעתיד לבוא הרי "לא יהי' שם . . ולא קנאה ותחרות כו"⁸⁰, ובמילא יוכלו להיות שישים ריבוא כהנים גדולים! וכל אחד מהשישים ריבוא הוא כולל ריבוי נשמות⁸¹, וכן – כל יהודי הוא נשמה כללית, וא"כ יהיו ריבוי כהנים גדולים.

והרי יעוד זה ("לא יהי' שם . . קנאה") יהי' אפילו באומות העולם, ועאכו"כ בישראל שיש להם הציווי ד"ואהבת לרעך כמוך" (כנ"ל ס"ה), וכ"א מקבל על עצמו מצוה זו לפני התפילה וקריאת שמע וכו', ובדיבור דוקא⁸².

ויהי רצון שתיכף ומיד ילכו כולם לארץ הקודש וכו', ולקודש הקדשים ממש.

[אחרי שיחה זו ניגנו "כי אלקים יושיע ציון"].

— שיחה ג' —

ט. התחלת פרק החמישי מפרקי אבות היא "בעשרה מאמרות נברא העולם, ומה תלמוד לומר והלא במאמר אחד יכול להבראות, אלא" משום הענין ד"סור מרע"⁸³ שנפעל עיי"ז, "וליתן שכר טוב לצדיקים שמקיימין את העולם שנברא בעשרה מאמרות".

ולכאורה צריך ביאור (כקושיית המפרשים⁸⁴): אם אותו עולם "יכול להבראות במאמר אחד", א"כ מה מוסיף בשכר ובעונש זה שבפועל הוא נברא בעשרה מאמרות? ע"ד ההלכה (וכמו שרואים בטבע בני אדם) שהמזיק חייב לשלם את שווי הדבר שהזיק,

רמב"ם הל' כלי המקדש פ"ד הט"ו. וראה ירושלמי

יומא פ"א ה"א. יומא יב, סע"ב.

80 רמב"ם הל' מלכים פי"ב ה"ה.

81 ראה תניא פל"ז (מז, ב ואילך).

82 סידור אדה"ז לפני "מה טובו".

83 תהלים לד, טו. לז, כז.

84 מדרש שמואל לאבות שם.

74 פ"א ה"ח.

75 ראה טושו"ע (ודאדה"ז) או"ח סתרי"ט ס"ה-ו

(סט"ו).

76 ראה זח"א מז, ב. רמו, א.

77 שבת ל, סע"ב. כתובות קיא, ב.

78 תצוה כח, ב. מ.

79 ת"כ ז, לו. ירושלמי סנהדרין פ"י ה"ב.

ולא משנה כלל כמה טירחה ועמל השקיע בזה הניזק; והרי כאשר מוציאים על ערך אחד שווי עשרה – זה מוריד את הערך של העשרה!

ויש לומר הביאור בזה: אף ש"במאמר אחד יכול להבראות" – הרי לאחר שברא הקב"ה את העולם בעשרה מאמרות, הרי "שויו" של העולם הוא "עשרה מאמרות", ולכן יכול להפרע על עולם שנברא בעשרה מאמרות.

והענין בזה: העולם כפי שהוא נברא ע"י העשרה מאמרות, אינו אותו עולם שהי' נברא במאמר אחד. וכדיוק הלשון "והלא במאמר אחד יכול להבראות", שבריאת העולם במאמר אחד היא רק בבחי' "יכול", יכולת בלבד, ולא עולם העשי' הגשמי. והיינו, שב"עולם היכולת" של הקב"ה נברא העולם (בפועל) במאמר אחד, אבל בכדי שיהי' מציאות של עולם הזה התחתון – כפי שהוא עתה – אי אפשר שייברא במאמר אחד (בבחי' מחשבה), כי העולם אינו כלי לקלוט את ה"מאמר אחד" (כפי שהוא בעולם היכולת), אלא דוקא בעשרה מאמרות, שדוקא עי"ז נברא עולם העשי' הגשמי כפי שהוא במציאותו עתה.

וכיון שנתאווה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים⁸⁵, הרי הכוונה גם דעולם היכולת (ששם "במאמר אחד יכול להבראות") היא – שייברא העולם בעשרה מאמרות דוקא, שדוקא עי"ז נעשה עולם הזה התחתון (ששם שייך למלאות את הכוונה דעשיית דירה בתחתונים; ובפרט ע"י העבודה דבני ישראל ב"סור מרע ועשה טוב"⁸³, שבשבילם נברא העולם בעשרה מאמרות, וכפי שיתבאר לקמן).

ועפ"ז מובן, שאף ש"במאמר אחד יכול להבראות", הרי בפועל הכוונה היא (גם בעולם היכולת) שייברא העולם בעשרה מאמרות, ולכן "פורעין מן הרשעים שמאבדין את העולם שנברא בעשרה מאמרות, ונותנים שכר טוב לצדיקים שמקיימין את העולם שנברא בעשרה מאמרות" – כי זהו "שויו" האמיתי של העולם.

ועפ"ז גם מובן הטעם ששכר הצדיקים הוא דוקא בעולם הזה (שנברא בעשרה מאמרות), דלכאורה אינו מובן: אמרו חז"ל⁸⁶ "שכר מצוה מצוה", דמצוה הוא מלשון צוותא וחיבור⁸⁷, שהשכר לקיום המצוה הוא המצוה עצמה – שנעשה צוותא וחיבור עם הקב"ה. ולכאורה: הנשמה קודם ירידתה למטה היא מיוחדת עם הקב"ה (וגם שם יש לה מצוות כפי שהם בעולם היכולת – בעולם האצילות, כנ"ל ס"ג), ומהו הטעם לירידתה למטה? והביאור בזה הוא, שתכלית הכוונה – של כל העולמות, גם עולם היכולת – היא קיום המצוות במעשה בפועל בעולם הזה הגשמי, ולכן דוקא שם נעשה השכר על

(87) ראה לקו"ת בחוקותי מה, ג. מז, ב. שלח לו, ד. ובכ"מ – נסמנו בסה"מ פורים ז' ע' הערה 55.

(85) ראה תנחומא נשא טז. בחוקותי ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו.
(86) אבות פ"ד מ"ב.

זה (משא"כ למעלה בעולם היכולת אין קיום המצוות בפועל והשכר על זה, כפי שהוא בעולם העשיי שדוקא שם יש את הצוותא וחיבור האמיתי).

וזהו החידוש של המשנה, שעל אף כל העילויים הכי נעלים בעולם שנברא במאמר אחד, הרי תכלית הכוונה היא בעולם הזה הגשמי דוקא, שלזה נברא העולם בעשרה מאמרות. ולכן פותחת המשנה במילים אלו – "בעשרה מאמרות", ובסגנון של סיפור דברים, אע"פ שאפשר לכתוב את המשנה גם בצורה אחרת (שתפתח עם השאלה ד"והלא במאמר אחד יכול להבראות"), כיון שזהו החידוש העיקרי של משנה זו (ואף שבכל זאת נכתב בהמשך המשנה הקא סלקא דעתך ד"במאמר אחד", מכל מקום ההדגשה בזה היא דייקא כשמתחילים בזה).

י. והנה, מעלה זו מודגשת גם בכללות הפרק – פרק ה':

ובהקדים, דאע"פ שבכללות עשר הוא שלימות המספר, וכמ"ש האבן עזרא בפירושו על התורה⁸⁸, מכל מקום בפרטיות הוא במספר חמישה. וזהו מה שאמרו חז"ל⁸⁹ "בה' נברא העולם הזה" (והרי ע"פ תורה, ה' הוא מספר חמישה), ומבואר בכמה מקומות הטעם על זה, שעולם הזה הוא בדוגמת ציור אות ה', וכידוע⁹⁰ שג' הקוין שבצורת אות ה' מרמזים על מחשבה דיבור ומעשה, ובזה גופא הרגל השמאלית (שקאי על המעשה) מנותקת משאר הקוין (שכנגד מחשבה ודיבור), ע"ד לשון הכתוב⁹¹ "בראתיו יצרתיו אף עשיתיו", "אף הפסיק הענין"⁹². כלומר: העולם שנברא בעשרה מאמרות – שע"ז נעשה עולם הזה במציאותו הוא – נתחלק בכללותו בג' הענינים דמחשבה דיבור ומעשה, עם הפסק בין עשיי למחשבה ודיבור (וכנ"ל בארוכה), משא"כ בעולם היכולת (עולם המחשבה) אין שם דיבור ועשיי בגלוי כפי שהוא למטה.

ובעבודה: מבואר בשיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו⁹³ שקודם עשיית כל דבר בפועל צריך להפסיק לרגע, ולבדוק האם המעשה הזה מתאים עם הפסק דין בשולחן ערוך (דאף שהוא יודע מ"ש בשולחן ערוך, מכל מקום צ"ל עוד פעם הפסק לעיין בשולחן ערוך, או להיזכר מה כתוב בשולחן ערוך). וכמדובר כמה פעמים על יסוד מ"ש בהמשך תרס"ו⁹⁴ אודות היגיעה וההפסק המיוחד שצ"ל קודם שבאים לידי מסקנא במעשה בפועל.

וזהו הוראה בפועל לכל אחד, שאף שחשב ודיבר באיזה ענין, הנה קודם עשייתו יש להפסיק ולעיין בשולחן ערוך, ואפילו אם עשה איזה מעשה ביום הקודם, היות שכעת

92 ראה לקו"ת שם. ובכ"מ.

93 ראה סה"ש תש"ד ע' 92. וראה שיחת ש"פ האזינו התוועדות ב' תשמ"ה (שיחות קודש ח"א ע' 22; התוועדות ח"א ע' 66).

94 ע' שצ"שצא. ע' תכא.

88 שבהערה 37.

89 מנחות כט, ב.

90 ראה תו"א מג"א צה, סע"ב. לקו"ת ר"פ בלק. ובכ"מ.

91 ישע"י מג, ז.

הוא זמן אחר או מקום אחר (או שניהם ביחד), יש לעיין שוב בשולחן ערוך קודם עשיית המעשה.

יא. וזהו גם הטעם שבימים אלו (לפני ל"ג בעומר) חזרו וזירזו⁹⁵ שיעשו את כל ההכנות הדרושות שהתהלכות השנה יהיו ביתר שאת וביתר עוז, דאע"פ שעוררו בנוגע לפעולות ל"ג בעומר בשנה שעברה וכו', מכל מקום עוררו על זה עוד פעם בשנה זו, ויש כאלו שהוסיפו בזה, ויש שהוסיפו בזה בריבוי.

ורואים בפועל שלאחר ההשתדלות וההכנות במחשבה ודיבור, יצא המעשה בפועל, ובהצלחה גדולה גם לגבי שנת תשמ"ח (שנת "הקהל") ושנה שלפניו. ואכן, בכ"כ מקומות בעולם הצליחו בזה מאוד, החל מהכמות של בני ובנות ישראל שהשתתפו בתהלכות דל"ג בעומר, ובאופן ד"שבת אחים גם יחד"⁹⁶, כולל "יחד" עם הקב"ה.

ויהי רצון, שבכח זה יהי' אצל כל אחד מהם התהלכה אמיתית ד"ליכנו מחיל אל חיל" עד אשר "יראה אל אלקים בציון"⁹⁷, בקרוב ממש. ובפרט שזה קשור עם רבי שמעון בן יוחאי (שזכותו מסייעתם), עליו נאמר "מחצתי ואני ארפא"⁹⁸, שהוא מבטל את כל המחיצות והגדרים, כולל גם גדרי הגלות.

ובפרט שבאים מח"י אייר (ל"ג בעומר) לכ"ה אייר (ע"ד מ"ש⁹⁹ "ואמרתם כה לחי"), בחי' כה, "כה תאמר . . . (וכה) תגיד"¹⁰⁰, וכידוע¹⁰¹ שבכ"א מיראל יש ב' בחינות: "כה" ו"זה", "בצלמנו כדמותנו"¹⁰², ובכללות – הנשמה והגוף שלו, ונעשה חיבור שניהם יחד, ונעשה "זה לחי" ו"כה לחי".

יב. ובהמשך לזה, כאן המקום לעורר, שבעמדנו בימי ההכנה לחג השבועות, יש להשתדל להביא את כל ילדי וילדות ישראל לבית הכנסת בחג השבועות, כדי שישמעו את עשרת הדברות, בהתאם למאחז"ל¹⁰³ ש"בנינו עורבים אותנו", כמדובר כמה פעמים¹⁰⁴.

וזה כולל גם קטני קטנים וקטני קטנות (ד"אע"ג דאיהו לא חזי מזלייהו חזי"¹⁰⁵), כפי שהי' בפעם הראשונה, ובכל פעם "יהיו בעיניך כחדשים"¹⁰⁶, עד "חדשים"¹⁰⁷ ממש¹⁰⁸. ודוקא באופן דנשמות בגופים, כפי שהי' בפעם הראשונה, דאף שעל כל דיבור ודיבור

95 שיחות: ש"פ אחו"ק ס"ט; ש"פ אמור סי"ג.

96 תהלים קלג, א.

97 שם פד, ח.

98 האזינו לב, לט. ראה המשך חייב אדם לברך תרל"ח פכ"ה (ע' מב). ד"ה להבין ענין רשב"י תשמ"ה פ"ב (סה"מ ימי הספירה ע' ר).

99 שמואל-א כה, ו.

100 יתרו יט, ג.

101 ראה לקו"ת נצבים מז, ב-ג. ובכ"מ.

102 בראשית א, כו.

103 שהש"ר פ"א, ד (א).

104 ראה לקו"ש חכ"ג ע' 250-51. חכ"ח ע' 315.

ועוד.

105 מגילה ג, א. וש"נ.

106 ספרי ופרש"י ואתחנן ו, ו. שו"ע אדה"ז או"ח

סס"א ס"ב.

107 ראה פרש"י יתרו יט, א. עקב יא, יג. תבוא כו,

טז. ועוד.

108 ראה לקו"ש חכ"ד ע' 193. וש"נ.

פרחה נשמתם¹⁰⁹, החזירם אח"כ בטל של תחי¹⁰⁹, לאחר כל דיבור ודיבור, עד סיומם –
 "אשר לרעך"¹¹⁰ (ז' אותיות נגד הז' מצוות דרבנן¹¹¹, וקאי על "רעך" זה הקב"ה¹¹² וכו').

ועוד והוא העיקר – "תורה חדשה מאתי תצא"¹¹³ בגאולה האמיתית והשלימה
 תיכף ומיד ממש, נשמות בגופים, והנשמה ניזונית מן הגוף¹¹⁴, ו"הגוף נהנה מן הגוף"¹¹⁵,
 כנסת ישראל והקב"ה¹¹⁶ – אחשורוש, מי שאחרית וראשית שלו¹¹⁷, ועד לסיום המגילה
 "רצוי לרוב אחיו"¹¹⁸ – אחדות ואהבת ישראל, ובפרט ע"י התגלות בחי' מרדכי ("מירא
 דכיא"¹¹⁹) שבכל אחד מישראל¹²⁰ (ע"ד אצל משה – נקודת משה שבכאו"א¹²¹).

ובפרט ע"י הוספה במעשינו ועבודתינו, ובמיוחד – בהפצת המעיינות חוצה¹²², החל
 מספר הזהר (ספרו דרשב"י, ש"בי' יפקון מגלותא ברחמים¹²³), שהוא בריבוי ספרים,
 ספרי נגלה, קבלה וחסידות וכו'. וזהו ההחלטה שקיבלו על עצמם ביום ראשון – ל"ג
 בעומר, יום שמחתו של רשב"י.

ועוד והוא העיקר – גאולה האמיתית והשלימה, תיכף ומיד ממש, ונתגלה למטה
 יכולתו של הקב"ה, שהוא כל יכול ואין לו שום הגבלות אפילו של עולמות עליונים,
 עאכו"כ בתחתונים, כולל יכולתו יתברך להביא את הגאולה תיכף ומיד ממש, שאז נהי'
 בקודש הקדשים.

ולחיים, לחיים ולטובה ולשלום ולשמחה, ובטוב לבב!

[אחרי שיחה זו ניגנו "הנה מה טוב" (בניגון "שישו ושחור")].

— שיחה ד' —

יג. כרגיל בכל שבת, שאלו שהכינו קנקני משקה "המשמח"¹²⁴ יעלו כעת מלמטה
 למעלה, ויכריזו אודות האירועים והפעולות שהם מתכווננים לעשות, ויזמינו את הקהל.

115) ל' חז"ל – מגילה יג, א.

116) ראה לקו"ש חט"ו ע' 382 ואילך.

117) אגדה – הובא במאו"א מערכת א' אות קפב.
 ועוד – נסמן בסה"מ פורים ע' לו הערה 45.

118) אסתר י, ג.

119) חולין קלט, ב.

120) ראה תו"א מג"א צט, א ואילך. ובכ"מ.

121) תניא רפמ"ב.

122) ראה אגה"ק הידועה דהבעש"ט – נדפסה
 בכש"ט (הוצאת קה"ת) בתחילתו.

123) זח"ג קכד, ב (ברע"מ). הובא ונתבאר באגה"ק
 רסכ"ו.

124) ס' שופטים ט, יג.

109) שבת פח, ב.

110) יתרו כ, יד. ואתחנן ה, יח.

111) ראה תו"ש מילואים לחלק טז אות א (רי, ב).
 וש"נ. וראה ספר כתר תורה (להר"ד ויטאל) – הובא
 בתורת העולה להרמ"א ח"ג פל"ח. שלי"ה פ' יתרו
 שטז, סע"א. אגה"ק סכ"ט. וראה לקו"ש חכ"ט ע'
 110. וש"נ.

112) משלי כז, י. פרש"י ד"ה דעלך שני לחברך לא
 תעביד – שבת לא, א.

113) ישע"י נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

114) ראה המשך וככה תרל"ז (קה"ת, תשע"ג) פצ"א
 (ע' קח) ואילך. סה"מ תרנ"ט ע' קה ואילך. המשך
 תרס"ו ע' תקכח. סה"ש תורת שלום ס"ע 127 ואילך.
 סה"מ תרח"ץ ס"ע ריט. ועוד.

ויהי רצון שמהם יראו וכן יעשו, כולל גם שהם בעצמם יוסיפו בפעולותיהם ביתר שאת וביתר עוז.

הדברים אמורים בפרט בנוגע לכינוס העולמי של נשי ובנות חב"ד שנערך כאן בימים אלו (והתחיל בליל שבת שנקרא "שבת היא", ושבת ביום נקרא "שבת זה", ועד "שבתות" לשון רבים), שנוסף להחלטות טובות שהתקבלו כבר במהלך ימי הכינוס שלפני השבת, בודאי יוסיפו בזה כהנה וכהנה, בהתאם לענינו של יום השבת זה, כמבואר לעיל בארוכה. החל מזה ששבת זו היא "שבת חזק", שבה מכריזים בציבור "חזק חזק ונתחזק", כולל התחזקות בכל הפעולות טובות.

כמו כן ההוראה מפרשת השבוע "כי תבואו אל הארץ . . . ושבתה הארץ שבת לה", שתיכף עם הכניסה לארץ צריכה להיות ההחלטה ש"ושבתה הארץ שבת לה" (כנ"ל בארוכה), מודגשת במיוחד אצל נשי ובנות ישראל:

"כי תבואו אל הארץ" מרמז (גם) על (הביאה והכניסה ל) ביתו ודירתו של כל יהודי, בחי' "הארץ" (כפתגם הצ"צ¹²⁵ "מאך דאָ (עשה כאן) ארץ ישראל"). ועל זה באה הוראת הכתוב – שתיכף "כי תבואו אל הארץ" צריך להיות הכוונה "ושבתה הארץ שבת לה" (כנ"ל בארוכה) – להחזיר קדושת השבת בהבית.

ושליחות זו מוטלת במיוחד על נשי ובנות ישראל, כי עליהן עומדת הנהגת כל הבית, כפי שכל אשה בישראל נקראת "עקרת הבית" (וכן כל בת בישראל שמתכוננת למילוי תפקידה כ"עקרת הבית", בבוא הזמן כשתזכה לבנות בית בישראל), כלומר העיקר בבית, וממילא כפי שהיא קובעת מלכתחילה את סדר הנהגת ביתה, כך תהי' ההנהגה בכל הימים שלאחרי זה.

ובמיוחד בנוגע לחתן וכלה שעומדים לבנות בית בישראל (אחרי שעד עתה היו סמוכים על שולחן אביהם), הרי כשהם קובעים מלכתחילה שבית זה יהי' בית לה' ("ושבתה הארץ שבת לה"), זה משפיע על כל השנים שלאחרי זה (ועד"ז כאשר עוברים לדירה חדשה).

וכנראה בפועל, שעיקר רוח השבת בהבית תלוי בנשי ובנות ישראל, החל מכניסת השבת ע"י הדלקת נרות שבת קודש של נשי ובנות ישראל [גם בנות קטנות, כמדובר כמה פעמים¹²⁶, שכדאי ונכון שגם קטנות שהגיעו לגיל הבנה בזה ידליקו נר א' עם ברכה, ובפעם הא' – גם עם ברכת "שהחיינו"¹²⁷], כמנהג ישראל.

ואילך); ש"פ האזינו (שם ע' 65 ואילך); מוצש"ק פ' בראשית (לקו"ש ח"א ע' 284-5); כ' מרחשון וש"פ חיי שרה (לקו"ש חט"ו ע' 168 ואילך). ובכ"מ.
127) ראה שיחת ש"פ ויקרא תשמ"ב (התוועדויות ח"ב ע' 1112 ואילך).

125) ראה אגרות קודש אדמו"ר מהור"צ ח"א ע' תפה ואילך. לקו"ש ח"ב ס"ע 621. ח"י ע' 3. וראה בארוכה שיחת ש"פ פינחס תנש"א (דברי משיח ח"ד ע' 265 ואילך).

126) ראה שיחות תשל"ה: יום ב' דר"ה (שיחות קודש תשל"ה ח"א ע' 4-5); ו' תשרי (שם ע' 33

וכן ההכנות לשבת נעשות במיוחד ע"י נשי ובנות ישראל, וכפי שרואים בפשטות שאם האשה היא "בעלת הבית" ("בעה"ב/סטע") טובה, אזי כבר מתחילת השבוע היא דואגת להכין את צרכי השבת [שמחמירות בזה כדעת בית שמאי¹²⁸ (ודלא כהאנשים הנוהגים כבית הלל – אף שכן הוא ההלכה); וכנראה בכמה ענינים, שהנשים מחמירות יותר מהאנשים בקיום המצוות, ובפרט בענינים המוטלים במיוחד עליהן]. ובלשון הכתוב "כי תבואו אל הארץ", תיכף עם הכניסה לארץ, אזי "ושבתה הארץ שבת לה"¹²⁹, וברוח זו חדורה כל העבודה של ה"שש שנים תזרע שדך גוי"¹³⁰, עד שמגיעים ל"שבת לה"¹³¹ בפועל.

יד. וכמו כן בנוגע לנושא של הכינוס, שנקבע על הפסוק¹²⁹ "וכל בניך לימודי ה'", מתאים גם לימי ההכנה למתן תורה, ואדרבה – אז (במתן תורה) הנשים קדמו לאנשים, כמ"ש¹⁰⁰ "כה תאמר לבית יעקב", "אלו הנשים"¹³⁰, ורק אח"כ "ותגיד לבני ישראל". ומהטעמים לזה – כיון שבהנהגתן של הנשים תלוי במידה חשובה גם ההנהגה דכל בני הבית, הבעל, הבנים והבנות.

וכמאמר חז"ל¹³¹ "נשים במאי זכיין באקרויי בנייהו לבי כנישתא ובאתנויי גברייהו בי רבנו וכו'", שזה כולל כל האופנים של עידוד וזירוז ללימוד התורה. וכנראה גם בנוגע לחינוך ילדי ישראל בתורה ומצוות – שעיקר החינוך בפועל נעשה ע"י האם, ובתכונה המיוחדת אצל נשי ובנות ישראל – מתוך רגש ורחמים כו'.

ומהדרכים לזה, שהנשים משתתפות בלימוד התורה של ילדיהן ובעליהן, שבחזרתם מבית המדרש מתעניינות אצלם מה נתחדש בבית המדרש, ומוסיפות הסברה משלהן וכו', שזה מוסיף עוד יותר חשק וחיות בלימודם.

ובפרט ע"פ המדובר בארוכה בהתוועדות שלפני זה¹³² בנוגע לאחד מהחידושים לטובה בדורות האחרונים – הוספה בלימוד התורה ע"י נשי ובנות ישראל, נוסף על לימוד ההלכות הצריכות להן, גם שאר עניני התורה (ומברכות על זה ברכות התורה), כפי שמצינו בהנהגת גדולי ישראל.

ולכן, יש להוסיף בקבלת החלטות טובות בנוגע להוספה בלימוד התורה של הנשים והבנות: לכל לראש בלימוד ההלכות הצריכות להן [ואדרבה – הלימוד שלהן בזה הוא יותר מאשר האנשים, בידען שהמצוות שהן חייבות בהן הן מוגבלות, משא"כ האנשים שיש להם ריבוי מצוות שחייבים בהן; נוסף לכך שקיבלו על עצמן מצוות נוספות (שאינן מחוייבות בהן), ומברכות עליהן (משא"כ בנוגע למצוות מסוימות, כמו מצות תפילין,

130) מכילתא ופרש"י עה"פ שבערה 100.

131) ברכות יז, סע"א. וש"נ.

132) שיחת ש"פ אמור ס"ל.

128) ביצה טז, א. טור ושו"ע אדה"ז או"ח סרמ"ב ס"י.

129) ישע"י נד, יג.

דאף שבדורות שלפני זה מצינו נשים שהניחו תפילין, כגון מיכל בת שאול¹³³, הרי זה מסופר רק על יחידים), ועד"ז בנוגע ללימוד התורה בכלל, גם ההלכות שאין צריכות להן.

והדגשה מיוחדת בנוגע לעבודתן של נשי ובנות ישראל בדורנו זה – דור הגאולה, כמדובר כמה פעמים שע"פ המבואר בכתבי האריז"ל¹³⁴ שהנשים דדור זה הן גלגול של הדור שיצאו ממצרים, מובן, דכשם שבנוגע ליציאת מצרים אמרו חז"ל¹³⁵ "בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים", עד"ז הוא בנוגע לגאולה האמיתית והשלימה¹³⁶ תיכף ומיד ממש.

טו. ובנוגע לפועל – יהי רצון שכינוס זה יהי' בהצלחה רבה ומופלגה, בבחי' "כינוס . . לצדיקים (ועמך כולם צדיקים"¹³⁷, אנשים נשים וטף) הנאה להן והנאה לעולם"¹³⁸, ובעיקר – להוסיף בהחלטות טובות בכל ענינים האמורים (נוסף על מה שכבר החליטו, כיון שבינתיים אמרו "חזק חזק ונתחזק", וגם בירכו את חודש סיון, עם כל הברכות שבזה וכו'), ומתוך שמחה וטוב לבב.

כאמור, יעלו עתה אלו שהכינו את הקנקני משקה בקשר לפעולות ומאורעות טובות. ויהי רצון שנזכה להמאורע הכי טוב והכי עיקרי – גאולה האמיתית והשלימה, ותיכף ומיד ממש.

[אחרי חלוקת המשקה התחיל לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל. אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 4:05 לערך].

(135) סוטה יא, ב. במדב"ר פ"ג, ו.

(136) ראה יל"ש רות רמז תרו.

(137) ישעי' ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.

(138) שם עא, סע"ב (במשנה).

(133) עירובין צו, סע"א ובפרש"י ד"ה בת כושי.

ירושלמי עירובין פ"י ה"א.

(134) שער הגלגולים הקדמה כ. ל"ת וספר הליקוטים

האריז"ל שמות ג, ד.

יומן

• יום שבת קודש פ' בהו"ב,

• כ"ד אייר, מבה"ח סיון •

בשעה 1:35 לערך ירד כ"ק אדמו"ר

שליט"א להתוועדות.

אחרי שבירך על היין ניגנו כרגיל

בלתי מוגה

"מצאתי דוד עבדי", ובאמצע החל כ"ק אדמו"ר שליט"א להניף את ידו הק' בשמחה בתנועות חזקות (יותר מהרגיל), פעמיים ביד ימין ופעמיים ביד שמאל, וכך ריבוי פעמים, ובעיקר לעבר קבוצת האורחים.

ורק אח"כ כתוב על "שש שנים", בה בשעה שסדר הדברים הוא הפוך: בתחילה עובדים שש שנים, ורק אח"כ בשנה השביעית שובתים מעבודת האדמה? והביאור, שכבר בתחילת כניסת בני"ל לארץ היו חדורים בהחלטה שבבוא הזמן יקיימו את מצות השמיטה, כלומר שאף שבפועל מצות השמיטה היא רק לאחר ה"שש שנים", מ"מ בני"ל היו חדורים בביטול וקבלת עול להקב"ה כבר בתחילת כניסתם לארץ, ועבודת הארץ של בני"ל בשש שנים היתה לאחר ובהתאם להחלטה זו. וכך גם רואים בעבודת ה' של כל יהודי, כשניעור משנתו מיד מודה ומתבטל להקב"ה, ורק לאחר מכן נפנה לצרכיו הגשמיים (ומכיון שעשיית צרכיו באה לאחר הביטול להקב"ה, מובן שהם חדורים ברוח זו). וההוראה - שהביטול להקב"ה צ"ל לפני הכל, וכל העיסוק בצרכים הגשמיים שבאים לאחר מכן צ"ל חדורים בביטול להקב"ה. ומכיון שהקב"ה בורא את העולם בכל רגע ורגע מחדש, אזי בכל רגע צ"ל הביטול להקב"ה מחדש, כיון שבכל רגע מתחילים את הכל מחדש (אך אין הכוונה בכך לשלול קביעות עיתים לתורה כיון שהעולם מתהווה מחדש בכל רגע...).

לקראת סיום השיחה הזכיר כ"ק אדמו"ר שליט"א את השאלה הידועה בנוגע לאמירת "מודה אני", האם א' שלא ישן כל הלילה צריך לאומרו פעם נוספת (בברכות השחר) או שאין צורך, ואמירת "מודה אני" של אתמול מספיקה גם להיום, ובפרט כאשר הי' במשך כל הלילה "בבית המקדש זה".

אחרי שיחה זו ניגנו "כי אלקים יושיע

בשיחה א' התעכב על הקשר המיוחד שבין השבת למספר שלוש (ומהם: אמירת "חזק חזק ונתחזק" - ג"פ "חזק", ובזה גופא - סיימו את הספר השלישי "ויקרא", שבת מברכים חודש סיון שהוא החודש השלישי, ועוד), ולמד מכך הוראה בעבודת ה', שאצל כ"א צ"ל שלושה ענינים, מחשבה דיבור ומעשה, ובשני הקצוות - מחד גיסא דורשים מכ"א שלא יסתפק במחשבה ובדיבור גרידא, אלא שיעשה גם מעשה בפועל, ולאידך - מעשה בפני עצמו איננו מספיק, כלומר שאין מספיק שיהי' "מצות אנשים מלומדה", אלא שהמעשה צ"ל אחרי הקדמת המחשבה והדיבור. וענין זה מתבטא בתחילת עבודתו של כל אחד בכל יום, שמיד כשניעור משנתו **חושב על הקב"ה**, ולאחר מכן **אומר "מודה אני"**, ולאחר מכן נוטל את ידיו - **מעשה**.

במהלך השיחה הזכיר כו"כ ענינים הקשורים למספר שלושה, ותיבות בעלות שלוש אותיות.

אחרי שיחה זו ניגן הקהל ניגון שמח. כ"ק אדמו"ר שליט"א הניף את ידו הק' לעבר האורחים ואח"כ גם לעבר הקהל (באותו אופן כמו לפני השיחה), והשמחה גברה ביתר שאת.

את שיחה ב' פתח במילים: "וואָס דאָס איז אויך די הוראה" מפרשת השבוע, והמשיך לדבר על התחלת הפרשה "כי תבואו אל הארץ גו' ושבתה הארץ שבת לה', שש שנים תזרע שדך", כידוע השאלה על כך שצריך ביאור מדוע מתחיל הפסוק במצות השמיטה

(1) = "אשר זהו ג"כ ההוראה".

בתוך השיחה הזכיר כ"ק אדמו"ר שליט"א את תהלוכת ל"ג בעומר שבכו"כ מקומות היתה השנה הצלחה בלתי רגילה יותר מהשנים שעברו, ועורר על ההכנות לחג השבועות, לדאוג שכל ילדי ישראל יבואו לשמוע את עשרת הדברות.

את השיחה סיים – תוך כדי שאוּחז בגביע ביד ימין – במילים: **"לחיים, לחיים ולשמחה ובטוב לבב"**, ואז אמר עוד פעם (לעצמו) בקול נמוך: **"לחיים ולברכה"**, ושתה את הכוס עד תומה.

אחרי שיחה זו ניגן הקהל "הנה מה טוב" במנגינת "שישו ושמחו", וכ"ק אדמו"ר שליט"א לא עודד בידי אלא רק בתנועות ראשו הק' מעט.

בתחילת שיחה ד' הורה לאלו שהכניסו בקבוקי משקה המשמח שיעלו ויכריזו על הדברים שעומדים לעשות, ויהי רצון שמהם יראו וכן יעשו. בהמשך דיבר באריכות על הכינוס של נשי ובנות ישראל שמתקיים בימים אלו, והזכיר על החובה שמוטלת גם עליהן ללמוד תורה, הן בהלכות הנצרכות והן בשאר ההלכות, וכן על כך שמחנכות את ילדיהן בהתאם לתכונות נפשן המיוחדת כמו רגש ורחמים, ועד שכשבניהן ובעליהן חוזרים מבית המדרש, שואלות אותם על מה שלמדו ומוסיפות הסברה משלהן, וכן הדגיש את העובדה שנשי ישראל שהן "עקרת הבית" מתחילות את ההכנות לשבת כבר מתחילת השבוע (אם האשה היא "בעה"ב'סטע" טובה), כך שכל ששת הימים חדורים בשבת, ואיחל שהכינוס יהי "כינוס של צדיקים" – "ועמך כולם

ציון". כ"ק אדמו"ר שליט"א עודד מעט את השירה, ובאמצע פנה לריל"ג ושוחח עמו כחצי דקה. באמצע הקהל השתתק, ואז הסתובב כ"ק אדמו"ר שליט"א לכיוון הקהל והניד בראשו הק' כאות להמשיך לנגן, והמשיך לדבר עם הריל"ג.

מיד אח"כ סימן הריל"ג להחסידי ר' מענדל שי' מבריסוב, שהגיע לפני שבוע מרוסי, שיאמר "לחיים" (הנ"ל ישב בין הקהל, למטה ממול), וכשאמר "לחיים" – הסתכל עליו כ"ק אדמו"ר שליט"א, ולפתע הניף את ידו השמאלית הק' בעוז לעברו כמה פעמים.

בשיחה ג' ביאר כ"ק אדמו"ר שליט"א את המשנה הראשונה של פ"ה בפרקי אבות, ונקודת הדברים היתה, שכדי שייבא עולם הזה הגשמי מוכרחים שיהי דוקא "בעשרה מאמרות נברא העולם", ואילו הי' רק "מאמר אחד" לא הי' נברא עוה"ז הגשמי אלא רק עולם כפי שהוא בבחי' היכולת ("יכול להבראות"). ומכך לומדים כמה חשובה העשי' הגשמית במעשה בפועל דוקא, שהרי במיוחד למטרה זו נברא העולם "בעשרה מאמרות".

כהמשך לענין זה הביא כ"ק אדמו"ר שליט"א את הפתגם הידוע של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שלפני שיהודי ניגש לעשות מעשה בפועל, צריך לחשוב פעם נוספת האם כך צריך להיות, ורק לאחר מכן יגש לביצוע הענין (על ענין זה דיבר בהדגשה חזקה וחזר על זה כו"כ פעמים), כפי שרואים בצורת אות ה' (שפרק זה הוא פרק ה' דפרקי אבות) ששני הקווים הראשונים (בהתאם למחשבה ודיבור) סמוכים זה לזה, ואילו הקו השלישי מופסק מהם, לרמז כנ"ל.

(2) לפי א' היומנים אמר: "לחיים לשמחה ולשלום וטוב לבב", ולפי א' היומנים אמר: "און לחיים ולטובה ולשמחה ובטוב לבב".

הקהל. אח"כ פנה לילד הקטן מילדי שארף שיחיו שאמר "לחיים", ונתן לו חתיכה מה"מזונות". אח"כ טעם בעצמו מה"מזונות", והניף את ידו הק' כמה פעמים לעידוד השירה.

אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה (ר' משה שי' טלישבסקי לא הי', ולא ניגנו "שיבנה").

ההתוועדות הסתיימה בשעה 4:05 לערך, והיתה בקול יחסית (כשבבתות האחרונות).

צדיקים", ש"הנאה להם והנאה לעולם". אחרי שיחה זו התקיימה חלוקת המשקה. המזכיר העמיד תשעה בקבוקים³, וכ"ק אדמו"ר שליט"א מזג מעט מכל בקבוק לכוסו, ואח"כ חזרה מכוסו לבקבוקים. אחרי שכ"א הכריז על פעולותיו, החל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן בעוז את ניגון ההקפות לאביו הרלו"צ ז"ל, והניף את ידו הק' לעבר

(3 לפי א' היומנים היו שמונה בקבוקים.

ר"ד מחלוקת הדולרים

איר זען וואָס דאָרטן שטייט³⁷, והוסיף (בחיוד): "דערווייל וועט איר לערנען חסידות, איז דאָס כדאי... זאָל זיין בשורות טובות".

• הריל"ג הציג את ר' יצחק שי' נחשוני – כתב בעיתון "יום השישי", וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר נוסף באומרו: "הצלחה רבה".

הנ"ל שאל את כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות המצב באה"ק⁵.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "איך האָב געזאָגט מיין מיינונג, ניט איצטער דעם ערשטן מאָל, נאָר פאַר די לעצטע יאָרן, און איך זאָג: אַזוי שטייט אין שולחן ערוך. איז וואָס וועט העלפן אַז איצטער וועט מען רעדן נאָכאַמאָל, בשעת דעם

(3) = "של המאמרים של הצ"צ. יש שם ספרי, תקבל משם, תבקש ותשאל מהספרי את החלק המדבר אודות ימות המשיח ומשיח, תראה מה כתוב שם".

(4) = "בינתיים תלמד חסידות, זה כדאי... שיהיו בשו"ט".

(5) ביום זה התקיימו הפגנות אלימות של ערבים באה"ק. המו"ל.

יום ראשון, כ"ה אייר

• ר' מיכל שי' שווארץ אמר שעבור הציור שהוא מצייר ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א (כיצד ייראה העולם בביאת המשיח) – הוא זקוק למקורות מרבתינו נשיאינו אודות המשיח והגאולה, ואינו יודע את מי לשאול על זה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "מ'האָט אָנגעדרוקט אין די... ס'איז דאָ אַ מפתח ענינים".

הנ"ל: במפתח ענינים של המאמרים? כ"ק אדמו"ר שליט"א: "פון די מאמרים פון צמח צדק, איז דאָרט איז דאָ אַ לייברערי, וועט איר דאָרט אַרויסקריגן, בעטן און אַנטלייען פון די לייברערי דער אַפטיילונג וואָס רעדט זיך וועגן ימות המשיח און משיח, וועט

(1) ראה ר"ד מחלוקת הדולרים כ"ד אלול תשמ"ט.

(2) = "הדפיסו ב... יש מפתח ענינים".

בפירוש. איך האָב געשריבן אַז איך מיט זיך ניט אין פּאָליטיקע, און דאָס וואָס איך זאָג אַז מ'דאַרף גיין מיט דער און דער פּאַרטיי איז דאָס דערפאַר וואָס זיי האָבן איצטער מחליט געווען אַז מ'דאַרף טאָן כך וכך, וואָס אַזוי שטייט אין שולחן ערוך⁸.

הנ"ל: עוד שאלה אחת: בשבועות הוא היארצייט של הבעש"ט, מה ניתן לעשות להביא אחדות בין כל החסידים?

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "איז – געבן אַ פּדיון באַם בעש"ט'ס ציון, אַדער שיקן צו איימיצן, וועט דער בעש"ט געפּינען אַן עצה אַזוי ווי צו מאַכן דאָס", והוסיף (בחיוד): "ניט בכחי... בשורות טובות"¹⁰.

הנ"ל החל ללכת, וכ"ק אדמו"ר שליט"א קרא לו בחזרה (הריל"ג קרא לו בשמו יצחק, וגם כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר: "יצחק"), ואמר בהצביעו עליו: "איר ווייסט מסתמא אַז דער נאָמען 'נחשון' איז פאַרבונדן וואָס מ'האָט מסירת נפש אויף אידישקייט; ניט פאַר זיך, נחשון אַליין האָט ער דאַרט אַן עצה געבן: ער האָט געדאַרפט מציל זיין אידן, איז ער געשפּרונגען אין ים"¹¹.

שולחן ערוך איז אָפּגע'פּסק'נט געוואָרן פּיר הונדערט יאָר צוריק; דער בית יוסף האָט געלעבט פינף הונדערט יאָר צוריק, וואָס דאַרט שטייט אַ קלאָרע זאך – אַז מ'טאָר ניט אַיינשטעלן אין סכנה דעם אידישן פּאָלק דורך דערויף וואָס מ'וועט אָפּגעבן פּון די שטחים⁶.

הנ"ל שאל מה דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א על עצם הפגישות והדיונים עם הערבים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "וואָס האָט דאָס אַ שייכות צי מ'וועט יע טרעפּן זיך ניט טרעפּן זיך, ס'איז אַ באַזונדער זאך פאַר די פּאָליטישענס, אָבער וואָס וויל אַיך וואָס איר כאַפּט מיר אין אַ ענין וואָס איז געדרוקט יאָרן נאָכאַנאַנד, און מיט דער טענה אַז וויבאַלד מ'זאָגט כך וכך, איז לכן וואָס טוט אויף (חסר קצת), און וואָס וועט העלפּן אַזוי צו טענה'ן זיך עם שולחן ערוך?!"⁷

הנ"ל: האם דוקא ע"י הצטרפות לשמיר ניתן לעשות כמ"ש בשולחן ערוך?

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "דאָס איז שולחן ערוך, ס'איז אַזוי געשריבן

(6) = "אמרתי את דעתי, לא עכשיו בפעם הראשונה, אלא בשנים האחרונות, ואני אומר: כך כתוב בשו"ע. ומה יעזור שעכשיו נדבר על זה עוד פעם, כאשר השו"ע נפסק לפני 400 שנה; הבית יוסף חי לפני 500 שנה, ושם נאמר דבר ברור – שאסור להעמיד את עם ישראל בסכנה ע"ז שימסרו מהשטחים".

(7) = "איזה שייכות יש לזה אם ייפגשו או לא ייפגשו, זהו דבר נפרד עבור הפוליטיקאים, אבל מה אתה רוצה שאתה 'חוטף' אותי בענין שכבר נדפס לפני שנים רצופות, ועם הטענה שמכיון שאומרים כך וכך, לכן מה נעשה (חסר קצת), ומה יעזור להתווכח עם השו"ע?!".

(8) = "זהו שו"ע, כך כתוב בפירוש. כתבתי שאני לא מתערב בפוליטיקה, ומה שאני אומר שצריך ללכת עם מפלגה פלוגית הוא מכיון שהם החליטו עכשיו שצריכים לעשות כך וכך, כמ"ש בשו"ע".

(9) = "תן פדיון אצל ציון הבעש"ט, או לשלוח למישהו, והבעש"ט ימצא עצה כיצד לעשות את זה".

(10) = "לא בכחי... בשו"ט".

(11) = "אתה יודע מן הסתם שהשם 'נחשון' קשור [לזה] שהי' מס"נ על יהדות; לא בשביל עצמו, [אלא] נחשון עצמו נתן שם עצה: הוא הי' צריך להציל את בני, וקפץ לים".

בשורה משמחת:

ניתן להשיג בסדרת "דברי משיח":

- תנש"א חלק א' • תנש"א חלק ה'
- תנש"א חלק ב' • תשנ"ב חלק א'
- תנש"א חלק ג' • תשנ"ב חלק ב'
- תנש"א חלק ד' • תשנ"ב חלק ג'

חדש: תש"נ ח"א*

(* הופיע בימים אלו מבית הדפוס, ובקרוב יופץ ברחבי אה"ק,

ובעוד מספר שבועות בארה"ב

כמו"כ ניתן להשיג את כל כ"ו

החלקים של סדרת "ספר המאמרים"

על פרשיות התורה והמועדים

להזמנות ובירורים: 718-560-3770 / 058-5358-770 / torasmoshiach@gmail.com

להזמנות והקדשות בארצות הברית (בלבד): www.torasmoshiach.com

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים
ב-770 – בית חיינו – בית משיח
להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם
מתוך הרחבה ומנוחת הנפש
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא
בקבלת פני משיח צדקנו – כ"ק אדמו"ר שליט"א
יחד עם כל בני ישראל שליט"א בכל מושבותיהם
תיכף ומי"ד ממ"ש, נאוו!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר
יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,
חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל
ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר
בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –
"לא לתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"
ובעגלא דידן יתגלה לעין כל
ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'
ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל
בגאולה האמיתית והשלימה
נאו מי"ד ממ"ש ממש!